

Fakta 2022:19

Länsstyrelsen
Stockholm

Inventering av pollinatörer och blom- resurser på Häverö prästäng år 2022

(LIFE RestoRED, LIFE19/NAT/SE/000172)

Publiceringsdatum

2020-12-01

Kontaktpersoner

Martin Elmestål

Enheten för naturskötsel

Telefon: 010- 223 13 21

martin.elmestal@lansstyrelsen.se

Inventering: Mårten Nilsson och Ward Tamsyn, Naturföretaget

Rapport och foto: Mårten Nilsson, Naturföretaget

Kartor: publicerade med tillstånd av ESRI

Kvalitetsgranskning: Sofia Nord, Naturföretaget

Kontaktperson: Mårten Nilsson, marten@naturforetaget.se,
+46709166981

ISBN: 978-91-7937-199-9

www.lansstyrelsen.se/stockholm

Sammanfattning

Inom det EU-finansierade projektet LIFE Restored har Häverö prästäng, ett Natura 2000-område i Norrtälje kommun, inventerats med avseende på fjärilar och humlor genom linjetaxering, samt insekter generellt med färgskålar. Även en blombesöksräkning genomfördes i samband med övriga inventeringar. Inventeringarna genomfördes under maj, juni och juli månad år 2022. Syftet är att få en nollvärdesmätning före planerade åtgärder. Ytorna ska i ett senare skede följas upp med nya inventeringar för att undersöka hur pollinerare påverkas.

46 arter, varav 34 arter fjärilar och 12 arter humlor, påträffades vid linjetaxeringen. Ytterligare 14 arter gaddsteklar, varav 1 humla, och 5 arter skalbaggar noterades med färgskålinventering.

Summary

A survey of butterflies, bumblebees and nectar resources was performed at Häverö prästäng, a Natura 2000 area in the municipality of Norrtälje. Butterflies, bumblebees and nectar resources were counted along predefined transects, and insects in general were collected with pan traps. A separate count of flower visiting insects was also performed. The survey was performed during the months of May, June and July in 2022.

46 species of which 34 butterflies and 12 bumblebees were recorded along the transects. Another 14 species of hymenoptera, including 1 bumble bee, and 5 beetle species, were recorded in pan traps.

In the coming years parts of the area will be restored and future comparative surveys of the flora and fauna will then follow.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Summary	2
Bakgrund	4
Metodik.....	5
Resultat	7
Diskussion och slutsatser	16
Referenser.....	16
Bilaga 1	17
Finansiering och Disclaimer om innehåll.....	18

Bakgrund

Förändrade förutsättningar i jordbruket gör att det i dag finns stora arealer av ängs- och betesmarker som inte brukas. Dessa marker är fortfarande biologiskt värdefulla, men kräver extra arbete för att åter kunna brukas. Nio länsstyrelser, bland annat Stockholms länsstyrelse, har tillsammans med Naturvårdsverket ansökt och beviljats projektmedel av EU:s Life-fond i syfte att restaurera drygt 1 100 hektar värdefull mark i 76 olika områden i Sverige. Samtliga områden ingår i Natura 2000 som är EU:s nätverk av skyddad natur.

Delmålen i projektet handlar om att återskapa livsmiljöer, sprida kunskap och erfarenheter, skapa förutsättningar på lång sikt och skapa gynnsamma förhållanden för pollinerare.

Häverö prästäng är ett Natura 2000-område beläget i Norrtälje kommun där dagaktiva fjärilar, humlor samt nektarresurser har inventerats under sommaren 2022. Även en färgskålinventering av insekter samt en blombesöksräkning genomfördes. Syftet med inventeringen är att få en bild av hur artsammansättningen ser ut före planerade åtgärder genomförs, så att dessa kan följas upp kommande år.

Figur 1. Inventeringsområde vid Häverö prästäng med linjetransekter för respektive område.

Metodik

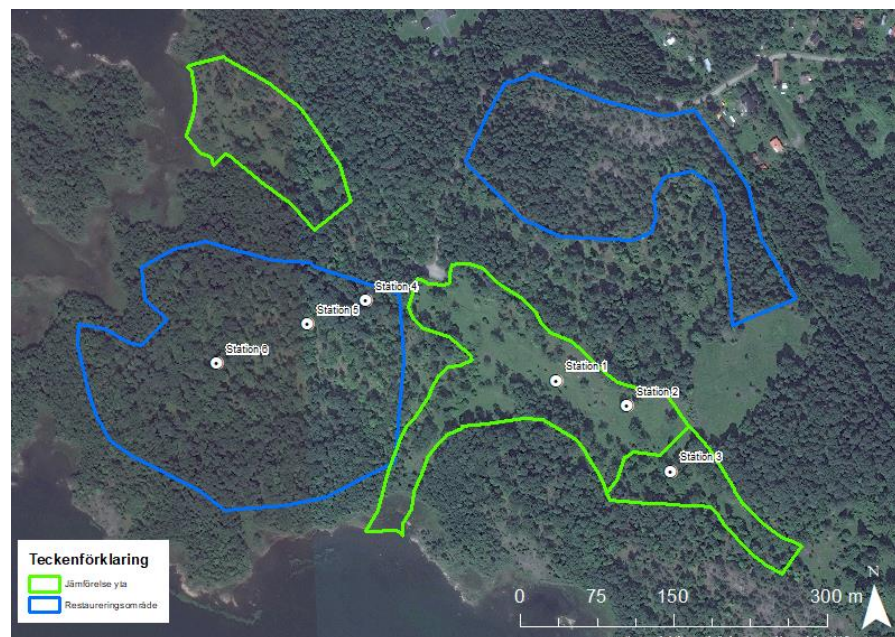
Fjärilar, humlor och nektarresurser

Inventeringen utfördes vid tre tillfällen den 18 maj, 16 juni och 20 juli år 2022. Inventering av dagaktiva fjärilar och humlor genomfördes längs linjetransekter enligt manualen Undersökningstyp dagaktiva fjärilar (Naturvårdsverket 2016). Transekter placerades inom tre separata områden där 1500 m transekt placerades på den hävdade delen av slätterängen, hädanefter benämnd ”slätterängen”, 1500 m transekt på den idag kraftigt igenväxta betesmarken väster om slätterängen, hädanefter benämnd ”restaureringsområdet” samt att 1500 m transekt placerades i en aktivt betad kohage belägen på den södra sidan av den havsvik som löper väster och söder om prästängens naturreservat, hädanefter benämnd ”referensområdet”. Se figur 1 för områden och placering av transekter.

Transekterna gicks en gång per besök av två inventerare där samtliga humlor och fjärilar noterades. Samtliga individer artbestämdes och räknades. Längs varje transekt noterades också blommande nektarväxter med art och antal blommande individer i en femgradig skala enligt (1) 1–2 individer, (2) 2–30, (3) 31–300, (4) 301–3000, (5) > 3000. Mängden blommande individer summerades därefter enligt denna skala i en blompoäng för respektive transekt.

Färgskålinventering

Färgskålstationer med en gul, en vit och en blå färgskål placerades på tre platser på restaureringsområdet, samt på tre platser på slätterängen, se figur 2. Färgskålarna placerades ut under 6 timmar per inventeringstillfälle, samordnat med övrig inventering. Färgskålarna rymmer ca 1 liter och fylldes till 75% med vatten och några droppar diskmedel för att ta bort ytspänning.

Figur 2. Inventeringsområde med placering av färgskålstationer på slätterängen (jämförelseyta) och restaureringsområdet.

Blombesöksräkning

En blombesöksräkning genomfördes genom att placera en 50 cm x 50 cm stor ruta innehållande en för varje inventeringstillfälle lokaltypisk blomma och under 10 min notera samtliga nektarsökande insekter bestämda till ordning/familj. Inventeringsrutorna placerades på två platser inom restaureringsområdet och två platser på slätterängen och genomfördes vid varje inventeringstillfälle samordnat med övrig inventering. Metoden följer den framtagna av UK Pollinator Scheme (2022).

Datainsamling

Fynd av fjärilar och humlor, samt noterade blomväxters abundans inhämtades i fält med appen Collector for ArcGIS i mobiltelefon, med ortofoto som bakgrund. I förekommande fall ritades transekter och lokalgränser in i appen, och synkroniserades direkt in i ArcGIS. Datat kan sedan tas ut från ArcGIS i olika format, t.ex. shapefiler. Noggrannheten är cirka 5–10 m. Koordinatsystemet som användes var Sweref 99 TM.

Rapportering av arter

Alla funna arter rapporteras in till Artportalen med en mittkoordinat för respektive transekt, alternativt med koordinat för placerad färgskål.

Väder

Vid samtliga besökstillfällen var vädret soligt, temperaturen var över +20 C och det var lugna vindförhållanden, således goda förutsättningar för att inventera dagfjärilar och humlor.

Resultat

Linjetaxering

Totalt 398 individer fördelade på 34 arter fjärilar och 12 arter humlor påträffades sammanlagt för alla besök och alla områden.

På slätterängen påträffades 279 individer fördelade på 28 arter fjärilar och 10 arter humlor. De sex rödlistade arterna, hedpärlemorfjäril, *Fabriciana niobe* (VU), kattunvisslare, *Pyrgus alveus* (VU), ängsnätfjäril, *Melitaea cinxia* (NT), jungfrulinsfly, *Phytometra viridaria* (NT), sexfläckig bastardsvärmare, *Zygaena filipendulae* (NT) och mindre bastardsvärmare, *Zygaena viciae* (NT) påträffades.

Samtliga artfynd från slätterängen finns noterade i tabell 1.

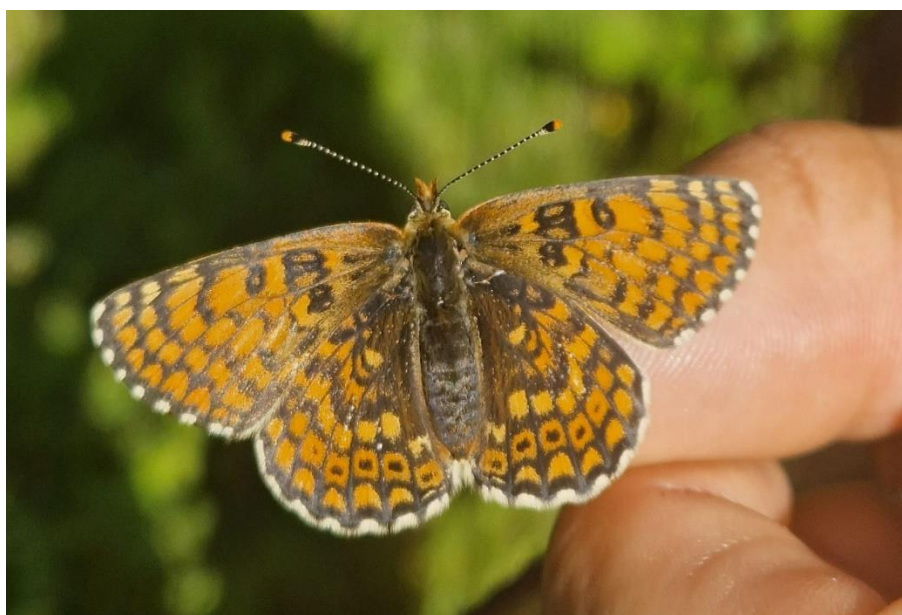

Bild 1. Ängsnätfjäril vid Häverö prästäng den 16 juni 2022.

På restaureringsområdet påträffades 38 individer fördelade på 8 arter fjärilar och 5 arter humlor. Inga rödlistade arter noterades.

På referensområdet påträffades 91 individer fördelade på 19 arter fjärilar och 8 arter humlor. Även här noterades de rödlistade arterna hedpärlemorfjäril, ängsnätfjäril, jungfrulinsfly och sexfläckig bastardsvärmare.

Samtliga artfynd från restaureringsområdet och referensområdet finns redovisade i tabell 2.

Tabell 2. Antal funna fjärilar och humlor per deltransekt på restaureringsområdet (kolumn 3–11) och på referensområdet (kolumn 12–19). Gul färg=18 maj, Orange= 16 juni, Grön=20 juli. Rutor med kommatecken anger att arten är funnen vid två eller tre på varandra följande tillfällen där rutans färg anger det första tillfället.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Restaureringsområde										Referensområde							
		9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	32	33	34	35	36	37	38
Nässelfjäril	Aglais io																		
Aurorafjäril	Anthocharis cardamines	1				1	2	2											
Luktgräsfjäril	Aphantopus hyperantus		1				1					1							1
Silverstreckad pärlmorfjäril	Argynnis paphia																		
Midsommarblävinge	Aricia artaxerxes															1		2	
Älggräspärlmorfjäril	Brenthis ino																		
Grönsnabbvinge	Callophrys rubi																		
Pärlgräsfjäril	Coenonympha arcania														3				
Kamgräsfjäril	Coenonympha pamphilus														1				2
Ängsblävinge	Cyaniris semiargus																1		
Ängsmätare	Ematurga atomaria							1	1										
Skogssmygare	Erynnis tages														1				
Skogspärlmorfjäril	Fabriciana adippe																		
Hedpärlmorfjäril	Fabriciana niobe																		1
Vecklarspinnare	Gluphisia crenata																		
Citronfjäril	Gonepteryx rhamni				1	1	1	1,1,1	2	1	1						1	1	2
Brun lövmätare	Idea serpentina																		
Storfläckig pärlmorfjäril	Issoria lathonia																		
Slättergräsfjäril	Maniola jurtina			1				1				1	1	1	1		3	3	6
Ängsnätjäril	Melitaea cinxia														2	4	1		
Ängssmygare	Ochlodes sylvanus																		1
Jungfrulinsfly	Phytometra viridaria														1	1			
Rapsfjäril	Pieris napi			1	1	1		1				1							1,0,1
Vinbärsfuks	Polygonia c-album					1													
Grobladsljusmott	Pyrausta despicata																1		
Katturvislare	Pyrgus alveus																		
Smultronvislare	Pyrgus malvae															1,1			
Gråbandad lövmätare	Scopula immorata																		1
Ängslövmätare	Scopula immutata																		
Ängspärlmorfjäril	Speyeria aglaja	1															1		1
Mindre tätelsmygare	Thymelicus lineola														1		2		1
Amiral	Vanessa atalanta																		
Sextiäckig bastardsvärmare	Zygaena filipendulae															2	2	1	
Mindre bastardsvärmare	Zygaena viciae																		
Jordsnylthumla	Bombus bohemicus						1												
Åkersnylthumla	Bombus campestris																		
Trädgårdshumla	Bombus hortorum																1		
Backhumla	Bombus humilis					1													
Hushumla	Bombus hypnorum						1										1		1
Stenhumla	Bombus lapidarius																	1	1
Ljus jordhumla	Bombus lucorum coll.																1		1
Åkerhumla	Bombus pascuorum											1		1	1,1	1	1		1
Ängshumla	Bombus pratorum	1							1			1	2					1	2
Gråshumla	Bombus ruderarius																		
Blålockshumla	Bombus soroeensis																1		
Mörk jordhumla	Bombus terrestris					2			1,1	1		1			3			1	2
Antal individer per deltransekt		2	1	3	6	5	8	9	2	2	6	3	5	14	15	12	18	18	
Antal arter per deltransekt		2	1	3	5	5	6	6	1	2	6	2	3	9	11	8	12	10	
Antal individer restaureringsområde		38																	
Antal individer referensområde		91																	
Antal arter restaureringsområde		13																	
Antal arter referensområde		27																	

Blommande nektarväxter

På slåtterängen noterades 75 arter blommor med en summerad blompoäng på 961 fördelat på 22 deltransekter med total transektlängd om 1500 m. De rödlistade arterna fältgentiana, *Gentianella campestris* (EN), majviva, *Primula farinosa* (NT), solvända, *Helianthemum nummularium* (NT) backklöver, *Trifolium montanum* (NT) och slåtterfibbla, *Hypochaeris maculata* (NT) påträffades (Tabell 3).

På restaureringsområdet påträffades 22 arter blommor med en sammanlagd blompoäng om 249 fördelat på 9 deltransekter i en sammanlagd längd om 1500 m (Tabell 4). Inga rödlistade arter påträffades.

På referensområdet var blompoängen 652 fördelat på 8 deltransekter med en sammanlagd längd om 1500 m. De rödlistade arterna majviva, solvända och backklöver påträffades (Tabell 4).

Tabell 4 forts. Blommande växter per deltransekt (kolumn 3–24) samt blompoäng per deltransekt och totalt för restaureringsområde och referensområde. Gul färg=18 maj, Orange= 16 juni, Grön=20 juli. Rutor med kommatecken indikerar fynd vid två på varandra följande tillfällen där rutans färg anger det första tillfället. Angivna siffror följer en uppskattning av antalet blommande individer enligt skalan 1=1–2 individer, 2=2–30, 3=31–300, 4=301–3000, 5=>3000.

Art	Vetenskapligt namn	Transekter restaureringsområde										Transekter referensområde																													
		9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39									
Gulvial	<i>Lathyrus pratensis</i>																										2			2											
Gråfibbla	<i>Pilosella officinarum</i>																																								
Rödkämpar	<i>Plantago media</i>																									1	3	3	3	2	4										
Ängsskallra	<i>Rhinanthus minor</i>																											2													
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>																																								
Vildlin	<i>Linum catharticum</i>																									2	3												2		
Skogskovall	<i>Melampyrum sylvaticum</i>																																								
Ekorbär	<i>Maianthemum bifolium</i>																																								
Stinknäva	<i>Geranium robertianum</i>	2																																							
Gåsört	<i>Argentina anserina</i>																																					2			
Vitmåra	<i>Galium boreale</i>																																								
Hallon	<i>Rubus chamaemorus</i>																																								
Kräkvikler	<i>Vicia cracca</i>																																						3		
Vitklöver	<i>Trifolium repens</i>																																					3,2	2,3		
Stormåra	<i>Galium album</i>																																					2			
Triift	<i>Ameria maritima</i>																																						2		
Backnejlika	<i>Dianthus deltoides</i>																																					2	2		
Harmynta	<i>Clinopodium acinos</i>																																					2			
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>																																						3		
Hesperis	<i>Hesperis matronalis</i>																																						1		
Hagfibblor	<i>Hieracium sect. Vulgata agg.</i>																																					2			
Hundkäx	<i>Anthriscus sylvestris</i>																																						3		
Brakved	<i>Frangula alnus</i>																																						1		
Trubbhagtom	<i>Crataegus monogyna</i>																																						3		
Älggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>																																					2	3		
Ängskovall	<i>Melampyrum pratense</i>																																								
Stor blåklocka	<i>Campanula persicifolia</i>																																					2	2		
Skogsklöver	<i>Trifolium medium</i>																																								
Rödklint	<i>Centaruea jacea</i>																																					2	3		
Liten blåklocka	<i>Campanula rotundifolia</i>																																					2	2		
Äkta johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>																																					3			
Kungsmynta	<i>Origanum vulgare</i>																																					2			
Bockrot	<i>Pimpinella saxifraga</i>																																					3	3		
Strandlysing	<i>Lysimachia vulgaris</i>																																					1	3		
Gulmåra	<i>Galium verum</i>																																					1	2		
Läkevänderot	<i>Valeriana officinalis</i>																																					2	3		
Röllika	<i>Achillea millefolium</i>																																					2	2		
Revfingrört	<i>Potentilla reptans</i>																																					3	3		
Vattenmynta	<i>Mentha aquatica</i>																																					2			
Summa blompoäng per deltransekt		24	21	36	38	30	34	26	27	13	53	47	71	85	98	96	108	94																							
Summa blompoäng per område																																								249	652

Inventering med färgskålar

Tre färgskålstationer med 1 st gul, 1 st blå och 1 st vit skål (bild 2) per station placerades ut på slätterrängen och tre stycken motsvarande färgskålstationer på restaureringsområdet. Fällorna placerades ut vid ankomst till lokalen och vittjades minst 6 timmar senare.

På slätterrängen noterades totalt åtta arter gaddsteklar och 3 arter skalbaggar. På restaureringsområdet noterades också totalt åtta arter gaddsteklar och 3 arter skalbaggar. Samtliga fynd i tabell 5 nedan.

Bild 2. Färgskålstation vid slätterrängen den 18 maj 2022.

Tabell 5. Funna arter vid färgskålinventering på slätterrängen respektive i restaureringsområdet.

Färgskål	Område	Datum	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Familj/grupp	Antal
GUL	Slätterrängen	2022-07-20	Bergvägstekel	<i>Agenioideus cinctellus</i>	Vägstekel	1
GUL	Slätterrängen	2022-07-20	Krokvägstekel	<i>Arachnospila spissa</i>	Vägstekel	1
VIT	Slätterrängen	2022-07-20	Backguldstekel	<i>Chrysis illigeri</i>	Guldstekel	1
BLÅ	Slätterrängen	2022-06-16		<i>Cicadellidae</i>	Dvärgstrit	1
VIT	Slätterrängen	2022-06-16	(saknas)	<i>Dasytes plumbeus</i>	Borstbagge	1
GUL	Slätterrängen	2022-07-20	(saknas)	<i>Dasytes plumbeus</i>	Borstbagge	1
BLÅ	Slätterrängen	2022-06-16	Svart slavmyra	<i>Formica fusca</i>	Myra	1
BLÅ	Slätterrängen	2022-07-20	Svart slavmyra	<i>Formica fusca</i>	Myra	2
GUL	Slätterrängen	2022-07-20	Ängscitronbi	<i>Hylaeus confusus</i>	Citronbi	1
VIT	Slätterrängen	2022-07-20		<i>Ichneumonidae</i>	Brokparasitstekel	1
GUL	Slätterrängen	2022-07-20		<i>Mordella sp.</i>	Tornbagge	1
VIT	Slätterrängen	2022-07-20		<i>Mordella sp.</i>	Tornbagge	2
VIT	Slätterrängen	2022-07-20	(saknas)	<i>Nysson dimidiatus</i>	Rovstekel	1
VIT	Slätterrängen	2022-05-18	Större stigstekel	<i>Priocnemis perturbator</i>	Vägstekel	1
GUL	Slätterrängen	2022-05-18	(saknas)	<i>Scopaeus laevigatus</i>	Körtvinge	1
GUL	Slätterrängen	2022-05-18	Videpraktbagge	<i>Trachys minuta</i>	Praktbagge	1
GUL	Slätterrängen	2022-07-20	(saknas)	<i>Trypoxylon figulus</i>	Rovstekel	1
BLÅ	Slätterrängen	2022-07-20	(saknas)	<i>Trypoxylon figulus</i>	Rovstekel	1
GUL	Restaureringsområde	2022-06-16		<i>Arachnospila</i>	Vägstekel	1
GUL	Restaureringsområde	2022-06-16	Svart murarvägstekel	<i>Auplopus carbonarius</i>	Vägstekel	1
VIT	Restaureringsområde	2022-06-16	Ljunghumla	<i>Bombus jonellus</i>	Humlor	1
GUL	Restaureringsområde	2022-06-16		<i>Chalcidoidea</i>	Parasitstekel	1
GUL	Restaureringsområde	2022-05-18	(saknas)	<i>Dalopius marginatus</i>	Knäppare	1
VIT	Restaureringsområde	2022-06-16	(saknas)	<i>Dasytes plumbeus</i>	Borstbagge	1
GUL	Restaureringsområde	2022-07-20	(saknas)	<i>Dasytes plumbeus</i>	Borstbagge	1
GUL	Restaureringsområde	2022-06-16	Svart slavmyra	<i>Formica fusca</i>	Myra	2
GUL	Restaureringsområde	2022-07-20		<i>Formica fusca</i>	Myra	1
BLÅ	Restaureringsområde	2022-07-20	Ängsbandbi	<i>Halictus tumulorum</i>	Bandbi	1
GUL	Restaureringsområde	2022-07-20	Ängscitronbi	<i>Hylaeus confusus</i>	Citronbi	3
BLÅ	Restaureringsområde	2022-07-20		<i>Mordella sp.</i>	Tornbagge	1
GUL	Restaureringsområde	2022-06-16	(saknas)	<i>Nysson trimaculatus</i>	Rovstekel	1
VIT	Restaureringsområde	2022-07-20	Snäckmurarbi	<i>Osmia bicolor</i>	Murarbi	1
BLÅ	Restaureringsområde	2022-07-20	Schackbrädspiga	<i>Propylea quatordecimpunctata</i>	Nyckelpiga	1
GUL	Restaureringsområde	2022-07-20		<i>Sarcophaga</i>	Köttfluga	1
GUL	Restaureringsområde	2022-07-20	(saknas)	<i>Trypoxylon minus</i>	Rovstekel	5
GUL	Restaureringsområde	2022-07-20	(saknas)	<i>Trypoxylon minus</i>	Rovstekel	2
VIT	Restaureringsområde	2022-07-20	(saknas)	<i>Trypoxylon minus</i>	Rovstekel	1

Blombesöksräkning

Målartsblommor valdes för respektive tillfälle utifrån kriteriet att det är en vanligt förekommande blomma där nektarbesök noterats under linjetaxeringen.

Vid första tillfället den 18 maj valdes skogsviol, *Viola riviniana*, som förekom både på slätterängen och inom restaureringsområdet. Den 16 juni valdes natt och dag, *Melamyprum nemorosum*, på slätterängen och skogsnäva, *Geranium sylvaticum* på restaureringsområdet, slutligen den 20 juli valdes rödklint, *Centaurea jacea*, på slätterängen och strandlysing, *Lysimacchia vulgaris*, på restaureringsområdet.

Samtliga blombesöksräkningar gjordes i soligt och varmt väder med lugna vindar.

18 maj noterades mycket få flygande insekter som besökte blommor, endast ett solitärbi och en fluga på slätterängen och noll (0) besökare på restaureringsområdet.

16 juni noterades åtta humlor, ett solitärbi, en fluga och tre andra insekter < 3 mm på slätterängen. Inom restaureringsområdet noterades en humla, fem solitärbin och två skalbaggar.

20 juli noterades två humlor, sexton honungsbin, åtta fjärilar och en annan insekt < 3 mm på slätterängen. Inom restaureringsområdet noterades endast en fluga.

Totalt för de tre besöken noterades 48 blombesökande insekter på slätterängen och 9 inom restaureringsområdet. Variabler och fynd finns samlade i tabell 6 och 7.

Tabell 6. Blom- och vädervariabler vid blombesöksräkning på slätterängen respektive restaureringsområdet.

Datum	Område	Ruta	Målartsblomma	Antal i ruta	Räknad blomtyp	Blomtäckning i rutan	Målartsblommor	Himmel	Solljus	Vind
20220518	Slätterängen	1	Skogsviol	40	Enskilda blommor	Ca hälften	Del av omr med olika sorters blommor	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220518	Slätterängen	2	Skogsviol	35	Enskilda blommor	Ca hälften	Del av omr med olika sorters blommor	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220616	Slätterängen	5	Natt och dag	30	Enskilda blommor	Mer än hälften	Del av omr med likadana blommor	Helt blå	Helt i solljus	Blad rör sig hela tiden
20220616	Slätterängen	6	Natt och dag	49	Enskilda blommor	Mer än hälften	Del av omr med likadana blommor	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220720	Slätterängen	9	Rödklint	14	Enskilda blommor	Mer än hälften	Del av omr med likadana blommor	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220720	Slätterängen	10	Rödklint	12	Enskilda blommor	Mer än hälften	Del av omr med likadana blommor	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220518	Restaureringsområde	3	Skogsviol	7	Enskilda blommor	Mindre än hälften	Mer eller mindre isolerad	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220518	Restaureringsområde	4	Skogsviol	3	Enskilda blommor	Mindre än hälften	Mer eller mindre isolerad	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220616	Restaureringsområde	7	Midsommarblomster	11	Enskilda blommor	Mindre än hälften	Mer eller mindre isolerad	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220616	Restaureringsområde	8	Midsommarblomster	56	Enskilda blommor	Mindre än hälften	Mer eller mindre isolerad	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220720	Restaureringsområde	11	Strandlysing	2	Klasar/ax	Mindre än hälften	Mer eller mindre isolerad	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då
20220720	Restaureringsområde	12	Strandlysing	1	Klasar/ax	Mindre än hälften	Mer eller mindre isolerad	Helt blå	Helt i solljus	Blad stilla/rör sig då och då

Tabell 7. Blombesökande insekter på slätterängen respektive på restaureringsområdet.

Datum	Område	Ruta	Starttid	Humlor	Honungsbin	Solitärbin	Bomflugor	Andra flugor	Fjärilar	Skalbaggar (> 3mm)	Insekter < 3 mm	Andra insekter
20220518	Slätterängen	1	15.18			1						5
20220518	Slätterängen	2	15.32					1				1
20220616	Slätterängen	5	15.50	1								
20220616	Slätterängen	6	15.40	7		1		1				3
20220720	Slätterängen	9	15.33	2	10				4			
20220720	Slätterängen	10	15.47		6				4			1
20220518	Restaureringsområde	3	14.43									
20220518	Restaureringsområde	4	15.00									
20220616	Restaureringsområde	7	15.23	1		1						
20220616	Restaureringsområde	8	15.24			4				2		
20220720	Restaureringsområde	11	15.15					1				
20220720	Restaureringsområde	12	14.45									
Summa slätterängen					10	16	2	0	2	8	0	1
Summa restaureringsområde					1	0	5	0	1	0	2	0

Diskussion och slutsatser

Antalet individer, humle- och fjärilsarter samt blommande nektarväxter var högst på slätterängen och betydligt lägre inom restaureringsområdet. Resultatet är väntat då slätterängen är en hävdad öppen gräsmark rik på nektarväxter och restaureringsområdet består i en med lövskog igenväxt före detta betesmark med få eller mycket få nektarväxter. Referensområdet som är en välhävdad beteshage på södra sidan om viken hyser även den en rik flora och insektsfauna men med en något lägre artdiversitet och nektartillgång i jämförelse med slätterängen.

Färgskålinventeringen gav ett relativt magert resultat med endast 19 funna arter trots 18 färgskålar utplacerade vid tre separata tillfällen. Lika många arter (11) påträffades på slätterängen jämfört med inom restaureringsområdet och artsammansättningen skiljer sig inte nämnvärt mellan områdena (tabell 5). Intressant är att ett exemplar av ljunghumla, *Bombus jonellus*, påträffades i restaureringsområdet. Den noterades inte vid transektinventeringen på någon av ytorna och kompletterar således fyndbilden.

Blombesöksräkningen visar tydligt att fler insekter flyger på slätterängen då totalt 48 st nektarbesökande insekter noterades vid de tre tillfällena jämfört med 9 st inom restaureringsområdet.

Åtgärder för att öppna upp den igenväxta betesmarken inom restaureringsområdet och på så sätt skapa större ytor med blommande nektarväxter kommer förstärka populationerna av nektarsökande insekter i området.

Referenser

Litteratur

ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Liferestored.se. 2022. Länsstyrelsen Östergötland

Webb

ArtDatabanken. www.artfakta.artdatabanken.se (2022-10-18)

UK Pollinator Scheme 2022. ukpoms.org.uk/fit-counts (2022-10-18)

Bilaga 1

Bild 3. Östra delen av slätterängen vid Häverö prästäng den 18 maj. Vy mot nordväst.

Bild 4. Slätterängen vid Häverö prästäng den 16 juni. Vy mot väster.

Bild 5. Restaureringsområdet vid Häverö prästäng den 20 juli. Vy mot söder.

Finansiering och Disclaimer om innehåll

This report is produced with the contribution of the LIFE Programme of the European Union.

The views and opinions expressed in this report are those of the LIFE RestoRED project and do not necessarily represent the policy or position of the European Commission or the agency CINEA.

Den här rapporten har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program.

Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrå CINEAs uppfattning eller ståndpunkt.